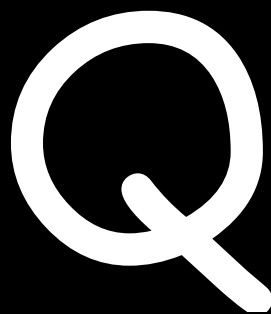

Internationale Betrekkingen

Samenvatting Handboek (global politics)

quickprinter
Koningstraat 13
2000 Antwerpen
www.quickprinter.be

Online samenvattingen kopen via

www.quickprintershop.be

Like us on Facebook!

www.facebook.com/quickprintershop

Global actors - focus on - concepts - featured thinkers - vocabulary

Hoofdstuk 1: Introducing global politics

Vocabulary

- **Staat:** een politieke associatie onder een soevereine macht binnen afgesproken territoriale grenzen.
- **Staatscentralisatie:** een benadering van politieke analyse dat de staat als centraal gegeven ziet binnen de binnenlandse politieke n op wereldvlak.
- **Statensysteem:** een reeks relaties tussen staten dat zorgt voor orde en voorspelbaarheid.
- **Veiligheid:** veilig zijn voor benadeling en de afwezigheid van bedreigingen. Dit in nationale, internationale, globale of humanitaire discussies.
- **Diplomatie:** Een proces van negotiëren en communiceren tussen staten om een bepaald conflict op te lossen zonder oorlog te voeren; een instrument voor internationale politiek.
- **Anarchie:** (Letterlijk: zonder regels) De afwezigheid van een centrale overheid of een hogere macht. Soms samenhangend met instabiliteit en chaos.
- **Zelfhulp:** Rekenen op interne bronnen, vaak een reden waarom staten overleven en veiligheid als primaire belangen hebben.
- **Positivisme:** alle kwesties zouden conform moeten zijn met de wetten van de natuur, alleen empirische wetenschappen kunnen geldige kennis opleveren.
- **Machtspolitiek:** een politieke aanpak gebaseerd op de veronderstelling dat het najagen van macht het elementaire menselijke doel is.
- **Internationale veiligheid:** toestand waarin de veiligheid en overleving van alles staten is gegarandeerd door regels die agressie voorkomen/ bestraffen, vaak door middel van een gereguleerde internationale orde.
- **Veligheidsregime:** een kader waarbinnen samenwerking tussen staten en andere actoren plaatsvindt om de vreedevolle resolutie van conflicten te bewerkstelligen.

Focus on...

- ... **'global politics' definiëren?** 'Globaal' kan gezien worden in de betekenis van 'op wereldniveau' in plaats van regionaal of nationaal, maar kan ook geïnterpreteerd worden als 'inclusief'. Dan zien we 'globaal' als iets wat alles en iedereen in het systeem aangaat.
- ... **het statensysteem van Westfalen.** De Vrede van Westfalen (1648) aan het einde van de 30-jarige oorlog wordt vaak als het begin van internationale politiek gezien. Het had twee kernprincipes:
 - Staten hebben de soevereine macht binnen hun grondgebied. (Alle andere instituties en groepen worden zo ondergeschikt aan de staat.)
 - Alle staten zijn gelijk en aanvaarden dus elkaars soevereiniteit.

Concepts

- **Soevereiniteit:** Principe van opperste en onbetwistbare autoriteit dat we terugvinden in de mogelijkheid van de staat om als enige wetten en regels op te leggen binnen het territorium.
 - Externe soevereiniteit = de mogelijkheid van een staat om onafhankelijk en autonoom te reageren op wereldvlak
 - Interne soevereiniteit wijst op de allocatie van de heersende autoriteit binnen een staat.
- **Grootmacht:** een staat die hoort tot de meest invloedrijke en krachtige landen in een hiërarchisch statensysteem. Er zijn 4 kenmerken om deze te onderscheiden:
 1. Eerst rang wat militaire capaciteit betreft.
 2. Het zijn economisch sterke staten (nodige maar geen voldoende voorwaarde)
 3. Het land heeft globale interesses, niet alleen regionale.
 4. Hebben een vooruitstrevend buitenlands beleid en effectieve invloed op internationale zaken.
- **Interdependentie:** Een relatie tussen twee staten waarbij de ene staat invloed ondervindt van beslissingen van de andere staat en omgekeerd. Interdependentie wijst op drie zaken:
 1. Staten zijn minder autonome actoren op wereldvlak geworden.
 2. Economische en andere zaken zijn op wereldvlak belangrijker geworden.
 3. Militaire kracht is minder van belang en minder een beleidsoptie.
- **Globalisatie:** Het ontstaan van een complex web van onderlinge verbanden waardoor ons leven meer en meer gevormd wordt door gebeurtenissen en beslissingen ver weg van ons. Geografische afstand is minder en minder van belang, net als territoriale grenzen. Globalisatie wil niet zeggen dat 'regionaal' en 'nationaal' nu ondergeschikt zijn aan het globale, wel dat deze constant interactie aangaan.
- **Internationale gemeenschap:** suggereert dat relaties tussen staten gebaseerd zijn op bestaande normen en regels die interactie mogelijk maken. De instituties die culturele samenhang en sociale integratie bewerkstellings zijn internationaal recht, diplomatie en de internationale organisaties.
- **Veiligheidsdilemma:** een toestand waarin acties van de ene actor om de nationale veiligheid te bevorderen door een andere actor als agressief geïnterpreteerd kan worden, waardoor een tegenreactie komt. Dit dilemma heeft twee onderdelen:
 1. Interpretatie: wat zijn de motieven, intenties en mogelijkheden van de ander?
 2. Reactie: moet er vriendelijk gesproken of militair aangevallen worden of moet men bevestiging zoeken en de tegenpartij geruststellen?
- **Kosmopolitisme:** Geloof in een 'wereldstaat'.
 - Moreel kosmopolitisme: het geloof dat de wereld 1 enkele morele samenleving vormt, ieder individu is van evenveel belang.
 - Politiek kosmopolitisme: het geloof dat er globale politieke instituties zouden moeten zijn en eventueel een wereldregering nodig is.

Global actors

- **Niet- gouvernementele organisaties (ngo's):** een private, niet-commerciële groep die zijn doel wenst te bereiken met niet- gewelddadige middelen. Dit om lijden tegen te gaan, de belangen van armen te verdedigen, het milieu te beschermen, basis sociale diensten te leveren of gemeenschapontwikkeling te ondernemen. Er zijn twee soorten ngo's:
 - Operationele ngo's: ontwerpen en implementeren van ontwikkelingsgerichte projecten.
 - Ondersteunende ngo's: promoten of verdedigen een bepaald onderwerp.

Featured thinkers

- **Thomas Hobbes** (1588-1679): Mensen zijn altijd op zoek naar meer macht. Hij verschaft een realistische verklaring voor de absolutistisch beheer als alternatief op de natuurlijke staat in dewelke het leven 'eenzaam, vuil, arm, brutaal en kort' zou zijn.
- **Immanuel Kant** (1724-1804): Kritische filosofie die zegt dat kennis niet meer is dan een optelling van impressies. Je moet anderen behandelen als 'doel' niet als 'middel'

Hoofdstuk 2: Historical context

Vocabulary

- **Modernisatie:** het proces waardoor maatschappijen ontwikkelen en 'modern' worden, vaak wordt hiermee economische vooruitgang, technologische ontwikkeling en de rationele organisatie van politieke en sociaal leven bedoelt.
- **Feodalisme:** een systeem met op landbouw gebaseerde productie en gekarakteriseerd door vaste hiërarchische sociale patronen en strakke verplichtingen voor de bevolking.
- **Renaissance:** (letterlijk: wedergeboorte) een culturele beweging geïnspireerd op de heropleving van de interesse in het klassieke Rome/Griekenland dat grote ontwikkelingen inzage kunst en kennis kende.
- **De Verlichting:** een intellectuele beweging met als doel de rede en het filosoferen te bevorderen. Stelde traditionele visies op religie, politiek en studie in vraag.
- **Chauvinisme:** een niet-kritische en niet-beredeneerde toewijding aan een doel of een groep, typisch gebaseerd op een gevoel van 'superioriteit'. Bv nationaal chauvinisme.
- **Oorlogsschattingen:** een compensatie, meestal door betaling van geld of herstelling van goederen, door winnaars van een conflict opgelegd aan de verliezers.
- **Autarkie:** economische zelfvoorziening, vaak geassocieerd met expansionisme en verovering om zo de controle over economische grondstoffen te verkrijgen en zo de afhankelijkheid van andere staten te verminderen. Kan ook een terugtrekking uit de internationale handel betekenen.
- **'Appeasement-politiek':** een strategie van toegevingen doen naar een agressor toe om zo diens politieke doelen aan te passen en oorlog te vermijden.
- **Sociaal- Darwinisme:** het geloof dat sociaal bestaan gekarakteriseerd wordt door competitie: 'survival of the fittest'. Dit toont dat internationaal conflict en eventueel oorlog onvermijdelijk zijn.
- **Bufferzone:** een zone, staat of groep van staten die tussen twee potentiële (en machtigere) opponenten ligt, want de kans op een aanval verminderd.
- **'Brinkmanship':** een strategie waarbij men de confrontatie laat escaleren tot het punt waarop men oorlog riskeert om de opponent te overtuigen zich terug te trekken.
- **'Mutually assured destruction' (MAD):** een toestand waarin een nucleaire aanval van één land alleen maar zou zorgen voor zijn eigen verwoesting aangezien beide landen in het bezit zijn van een onaantastbare tegenaanval- strategie.
- **'Détente'** (letterlijk: ontspanning): de ontspanning van het conflict tussen voorheen tegenwerkende staten. Vaak gebruikt om een fase in de Koude Oorlog te benoemen.
- **'Perestroika'** (letterlijk: herstructurering) werd gebruikt in de SU om te refereren aan de introductie van de markthervormingen om tot een geplande economie te komen.
- **'Glasnost'** (letterlijk: openheid) werd in de SU gebruikt om te refereren aan de vrijheid van meningsuiting binnen de context van de één partij communistische staat.
- **Autocratie:** regeringsvorm waarbij één persoon de absolute macht heeft, typisch een monarch.

Focus on...

- **... Hitler's oorlog?** Is Hitler persoonlijk verantwoordelijk voor de tweede wereldoorlog?
 - Ja, de doelen in zijn boek zijn duidelijk genoeg
 1. Groter Duitsland creëren.
 2. Zoektocht naar 'lebensraum' in het oosten
 3. Wereldmacht bereiken
 - Neen, andere verklaringen
 1. Marxisten wijzen op het samenvallen van Nazisme en de Duitse 'big bussiness'
 2. Andere Europese staten waren verblind door het liberaal internationalisme
 3. Hitler werd gestimuleerd door de 'appeasementpolitiek' van de UK.
- **... de inval in Afghanistan.** Leren we uit de geschiedenis? In de 19de eeuw stond Afghanistan pal tussen het Russische rijk in het noorden en Brits Indië in het zuiden, dat resulteerde in twee oorlogen waaruit bleek dat Afghanistan (bijna) niet in te nemen valt. Dit door onder meer de onvoorspelbare natuur (bergen, woestijnen), de strenge winters, een tekort aan structuur, de complexe mix aan stammen, en de veelheid aan etniciteit die er te vinden is. Voorspellingen zijn er dat ook de inval van de VS in Afghanistan in 2001 een 'herhaling van de geschiedenis' zou kunnen worden.

Concepts

- **Het Westen:** deze term heeft twee overlappende verklaringen:
 - In het algemeen verwijst de term naar de culturele en filosofische erfenis van Europa, die vaak werd geëxporteerd door migratie en kolonialisme. De roots van deze erfenis liggen bij de Joods- Christelijke religie en bij de studie van het klassieke Rome/ Griekenland.
 - Sinds de Koude Oorlog heeft de term ook als betekenis: het door Amerika gedomineerde kapitalistische blok in westen, als opponent voor het door de USSR gedomineerde oosten. De relevantie hiervan is echter minder sinds het einde van de Koude Oorlog.
- **Imperialisme:** het proces waarbij landen hun macht in andere delen van de wereld wil uitbreiden door gebieden te veroveren en te beheersen. Vroeger via het leger en bezetten van gebieden, nu meer via politieke dominantie of kolonialisme.
- **Neo- colonialisme:** economische dominantie zonder politieke beheersing.
- **Derde wereld:** deze term vestigt de aandacht op de werelddelen die, tijdens de Koude Oorlog, niet onder die kapitalistische 'eerste wereld' of de communistische 'tweede wereld' vielen. De onderontwikkelde landen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika zijn vaak economisch afhankelijk en kwijnen weg onder wijdverspreide armoede. Deze landen zijn ook niet-geallieerd en dat zorgde er al voor dat vele geschillen tussen eerste en tweede wereld op derdewereld- grondgebied zijn beslecht. De term wordt echter steeds meer achterhaald (door ontwikkeling in Azië)

- **Supermogendheid:** een macht die nog groter is dan de eerdergenoemde grootmacht. De term werd echter meer gebruikt in de Koude Oorlog om de VS en de USSR te beschrijven dan dat ze nu nog relevant is. Om van een supermogendheid te spreken waren drie zaken vereist:
 1. Een globaal bereik hebben
 2. Een dominante strategische en economische rol hebben in zijn respectievelijk ideologisch blok of invloedssfeer.
 3. De allergrootste militaire capaciteit hebben, zeker nucleair.

Global actors

- **De Verenigde Staten van Amerika:** een liberale democratie bestaande uit:
 - Het congres, bestaande uit het huis van afgevaardigden en de senaat.
 - De president die de uitvoerende macht van de regering leidt.
 - Het hooggerechtshof dat wetten en acties kan tenietdoen die tegen de wet ingaan.

Featured thinkers

- **E.H. Carr (1892-1982):** kritiek op de vredesbepalingen van 1919 en op de invloed van het utopisme op de diplomatie, meer specifiek de afhankelijkheid van internationale organisaties. Geeft veel aandacht aan het conflict tussen 'have' en 'have not' staten.

Hoofdstuk 3: Theories of global politics

Vocabulary

- **Klassiek realisme:** een vorm van realisme die macht verklaart in termen van menselijk egoïsme.
- **Neorealisme:** (ook nieuw realisme of structureel realisme) een perspectief op internationale politiek dat het politiek machtsmodel aanpast door te wijzen op de structurele beperkingen van het internationaal systeem.
- **Republikeins liberalisme:** een vorm van liberalisme dat de voordelen van republikeins (i.p.v. door een monarch) beleid aanwijst. De nadruk wordt gelegd op de link tussen democratie en vrede.
- **Liberaal institutionalisme:** een benadering van het institutionalisme dat de rol van de (formele en informele) instituties benadrukt in de realisatie van liberale principes en doelen.
- **Egoïsme:** Bezorgdheid voor zijn eigen belang en welzijn. Ook wel zelfzucht: het geloof dat je eigen belangen boven die van anderen staan.
- **'State of nature':** een toestand waarbij geen enkel persoon of groep in staat is om macht over de rest uit te oefenen. (term van Hobbes)
- **Staatsmanschap:** de kunst van het leiden van publieke zaken of de talenten die ermee geassocieerd worden.
- **Nationaal belang:** buitenlands beleid, doelen of voorkeuren die verondersteld worden de gehele maatschappij ten goede te komen. (De buitenlandsbeleid equivalent van 'publieke belangen')
- **Systeemtheorie:** een benadering die focust op de studie van 'systemen'. Het legt hun werking en ontwikkeling uit in termen van wederzijdse interacties van de onderdelen.
- **Relatieve winsten:** de posities van staten tegenover elkaar, weerspiegeld in de verdeling van voordelen en opportuniteiten voor elk van hen.
- **Polariteit:** het bestaan van één of meer significante actoren, wat het gedrag van andere actoren en de vorm van het politieke systeem op zich beïnvloedt.
- **Offensief realisme:** een vorm van structureel realisme dat staten weergeeft als 'machtsmaximaliseerders' aangezien er geen limiet staat op de hun wil om de internationale omgeving te beheersen.
- **Defensief realisme:** een vorm van structureel realisme waarbij staten gezien worden als 'veiligheidsmaximaliseerders'. Zij plaatsen de wil om niet aan te vallen boven de wil om over de wereld te heersen.
- **Neoliberaal institutionalisme:** een school binnen het liberalisme die de omvang van samenwerking benadrukt in het internationaal systeem, zonder het anarchistisch karakter te onderkennen.
- **Democratisering:** de transitie van autoritarisme naar liberale democratie. Terug te vinden in de toekenning van basisvrijheden en politieke rechten, het ontstaan van competitieve verkiezingen en de introductie van markthervormingen.
- **Commercieel liberalisme:** een vorm van liberalisme dat de economische en internationale voordelen van vrijhandel (wat leidt tot wederzijdse voordelen, algemene welvaart en ook vrede) benadrukt.
- **Vrijhandel:** een handelssysteem tussen staten dat niet beperkt wordt door tarieven of andere vormen van protectionisme.